

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Наказ директора Інституту
біології тварин Національної
академії аграрних наук України
від 29 грудня 2023 р. № 101-к

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
Інституту біології тварин Національної академії аграрних наук України
на 2024-2025 рр.

Цією Антикорупційною програмою Інститут біології тварин Національної академії аграрних наук України (далі – ІБТ НААН), усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, а також в інтересах держави та народу України проголошує, що керівництво та працівники у своїй діяльності, а також у правовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах та проявах і вживатимуть всіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством, та цією Програмою.

ІБТ НААН заявляє про свою принципову позицію та засуджує корупцію, як незаконний та неетичний спосіб ведення діяльності.

Антикорупційна програма ІБТ НААН (далі – Програма) визначає загальну політику установи щодо запобігання і протидії корупції, яка ґрунтується на засадах верховенства права, законності, відкритості, співробітництва, гласності, нетерпимості до корупції, ефективності та законності використання бюджетних коштів.

У Програмі визначено, зокрема:

- мету та сферу її застосування, а також відповідальність за її порушення;
- зобов'язання директора та керівників структурних підрозділів установи щодо відповідального лідерства, ділової репутації та доброчесності при реалізації антикорупційної політики;
- норми професійної етики працівників установи;
- принципи антикорупційної політики та стратегічні пріоритети;
- антикорупційні вимоги, обмеження та заборони;
- механізм запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників установи;
- права та обов'язки директора установи, керівників структурних підрозділів, інших працівників;
- правовий статус, напрямки діяльності та гарантії незалежності Уповноваженої особи;
- управління корупційними ризиками як одного із напрямків запобігання корупції;
- реєстр ризиків;
- заходи з навчання та поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;
- порядок розгляду повідомлень про можливі факти порушень Закону України

«Про запобігання корупції», а також права та гарантії захисту викривача;

- політику та процедури ділової гостинності;
- основи взаємодії з діловими партнерами;
- порядок проведення внутрішніх перевірок, розслідувань;
- процедуру моніторингу, оцінки виконання та перегляду Програми, внесення змін та доповнень до неї, обсяги та джерела її фінансування, а також очікувані результати її реалізації.

1. Мета та сфера застосування. Відповідальність

1. Програма є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності ІБТ НААН.

2. Метою Програми є:

- забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії корупції, відповідності діяльності установи вимогам антикорупційного законодавства з урахуванням існуючих практик;
- подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у діяльності установи;
- встановлення комплексу заходів (правил, стандартів і процедур) щодо запобігання, виявлення та протидії корупції в діяльності установи.

Заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків визнаються пріоритетними у діяльності ІБТ НААН.

3. Програма є обов'язковою для виконання директором та працівниками ІБТ НААН;

Програма застосовується у всіх сферах службової діяльності ІБТ НААН, у тому числі у відносинах із органами державної влади та органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами.

4. Здійснення заходів щодо виконання Програми в межах своїх повноважень провадять:

- 1) директор;
- 2) Уповноважена особа;
- 3) посадові особи всіх рівнів та інші працівники установи (далі – працівники).

5. Положення щодо обов'язковості дотримання та виконання Програми включаються до правил внутрішнього трудового розпорядку ІБТ НААН, положень про структурні підрозділи, всіх трудових договорів, у тому числі контрактів, та посадових інструкцій.

Програма затверджується наказом директора установи.

Текст цієї Програми наявний у постійному відкритому доступі на офіційному веб-сайті ІБТ НААН.

6. За порушення положень Програми до працівників ІБТ НААН застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності згідно з законодавством, правилами внутрішнього трудового розпорядку установи, положеннями трудових договорів.

ІБТ НААН протягом п'яти робочих днів з дня підписання розпорядчого документа про накладення на особу дисциплінарного стягнення або скасування розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення надсилає до Національного агентства з питань запобігання корупції завірену паперову копію наказу директора установи про накладення дисциплінарного стягнення та інформаційну

картку до розпорядчого документа про накладення (скасування розпорядчого документа про накладення) дисциплінарного стягнення на особу за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень з метою внесення відомостей про накладення дисциплінарного стягнення за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Директор установи забезпечує вжиття заходів за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

2. Відповідальне лідерство, ділова репутація та доброчесність

Директор та керівники структурних підрозділів ІБТ НААН беруть на себе зобов'язання:

1. особистим прикладом етичної поведінки формувати у працівників установи нульову толерантність до корупції, що є основою ділової культури, повсякденної ділової практики та ділової репутації Інституту;

2. демонструвати лідерство та відповідальність стосовно:

- дотримання вимог антикорупційного законодавства;
- забезпечення належного впровадження, ефективного функціонування, періодичного аналізу, своєчасного перегляду та удосконалення системи запобігання та протидії корупції в установі з метою належного реагування на корупційні ризики в діяльності ІБТ НААН;

- поширення культури нульової толерантності до корупції у всіх сферах діяльності установи;

- заохочення працівників до демонстрації лідерства в запобіганні та протидії корупції у межах їх повноважень;

- спрямування працівників на підтримку антикорупційної політики установи та здійснення ними особистого внеску в результативність системи запобігання та протидії корупції;

- інформування про політику запобігання та протидії корупції як всередині ІБТ НААН, так і у взаємовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами;

- забезпечення відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» умов для повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень, визначених Законом;

- дотримання прав та гарантій захисту викривачів, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»;

- своєчасного та належного реагування відповідно до законодавства на факти вчинення (можливого вчинення) корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками ІБТ НААН.

3. Норми професійної етики

Директор ІБТ НААН, керівники структурних підрозділів, Уповноважена особа, працівники установи під час виконання своїх посадових обов'язків:

- неухильно додержуються загальноновизнаних етичних норм поведінки;

- толерантно та з повагою ставляться до політичних поглядів, ідеологічних та

релігійних переконань інших осіб;

– діють, незважаючи на особисті інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;

– не розголошують та не використовують конфіденційної інформації, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх посадових обов'язків, у тому числі, протягом року після звільнення, крім випадків, встановлених законодавством;

– утримуються від явно злочинних дій, рішень чи доручень та вживають заходів щодо скасування таких рішень чи доручень.

Керівників структурних підрозділів, Уповноважену особу, працівників ІБТ НААН не може бути звільнено чи примушено до звільнення, притягнуто до дисциплінарної відповідальності чи піддано з боку керівництва іншим негативним заходам впливу або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з відмовою від виконання рішень чи доручень, які є явно злочинними.

4. Принципи антикорупційної політики та стратегічні пріоритети

1. В основу розроблення Програми покладено наступні принципи:

– *верховенства права*: формування нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності;

– *законності*: відповідності антикорупційних заходів Конституції України, законодавству України у сфері запобігання корупції та іншим нормативно-правовим актам;

– *прозорості*: відкритості та публічності процесу оцінювання корупційних ризиків, визначення заходів впливу на корупційні ризики;

– *інклюзивності*: забезпечення участі громадськості та працівників у формуванні антикорупційних стандартів і процедур;

– *адаптованості*: врахування сфери діяльності ІБТ НААН, визначення заходів відповідно до здійснюваних повноважень і функцій установи;

– *об'єктивності та неупередженості*: врахування суспільних інтересів щодо удосконалення створеної внутрішньої організаційної системи запобігання та виявлення корупції для досягнення мети Програми;

– *справедливості*: забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

– *оперативності*: своєчасне запровадження належних процедур, які мінімізуватимуть відповідні корупційні ризики.

2. Засади антикорупційної політики в ІБТ НААН реалізуються шляхом виконання завдань і заходів за такими пріоритетними напрямками:

– забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;

– реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції;

– здійснення заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

– запобігання корупції в сфері публічних закупівель;

– забезпечення дотримання працівниками установи вимог і обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції», запобігання порушенню

етичних норм, скоєнню вчинків, які можуть підірвати авторитет Інституту, негативно вплинути на репутацію працівника;

- організація роботи з повідомленнями про факти порушень антикорупційного законодавства;
- співпраця з громадськістю та міжнародними організаціями щодо здійснення антикорупційних заходів.

5. Антикорупційні вимоги, обмеження та заборони

Директор ІБТ НААН, керівники структурних підрозділів, Уповноважена особа, працівники установи повинні дотримуватися:

1. вимог щодо:

- безумовного виконання Програми;
- своєчасності подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та додаткових заходів здійснення фінансового контролю (щодо осіб, які є суб'єктами декларування);
- запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- запобігання одержанню неправомірної вигоди та незаконного подарунку;
- негайного повідомлення про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення в установленому чинним законодавством порядку;
- забезпечення умов для отримання та розгляду повідомлень про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку (месенджери, чат-боти);
- забезпечення умов для проведення службового розслідування стосовно особи, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення;
- прозорості та доступу до інформації, крім випадків передбачених законодавством;
- нерозголошення інформації про викривача, його близьких осіб, чи інформації, що може ідентифікувати особу, як викривача чи його близьких осіб.

2. обмежень щодо:

- використання службових повноважень чи свого службового становища в особистих цілях чи в інтересах третіх осіб;
- одержання подарунків;
- сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (для певної категорії осіб);
- спільної роботи близьких осіб (для певної категорії осіб).

3. заборон щодо:

- зайняття іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;
- пропозиції, обіцянки або надання (безпосередньо або через третю особу), приймання пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди або подарунків за вчинення чи невчинення будь-яких дій/бездіяльності з використанням наданої їм влади, службового становища, повноважень;
- використання своїх службових повноважень або свого становища та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб;

- вчинення дій та прийняття рішення в умовах реального конфлікту інтересів;
- відмовлення фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої передбачено законодавством, а також надання несвоєчасної, недостовірної чи не в повному обсязі інформації;
- використання будь-якого майна установи чи його коштів в приватних інтересах;
- бути посередником або особисто здійснювати будь-які готівкові або безготівкові платежі чи розрахунки з контрагентами установи, іншими фізичними або юридичними особами, якщо такі платежі чи розрахунки не передбачені законодавством або укладеними Інститутом правочинами;
- вчинення будь-яких дій, які прямо або опосередковано підбурюють інших працівників до порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» чи цієї Програми;
- дарування та отримання подарунків з порушенням вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- розголошення або використання в інший спосіб протягом року після звільнення з установи у своїх інтересах інформації, в тому числі конфіденційної, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень, крім випадків, встановлених законодавством.

6. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

ІБТ НААН прагне забезпечити, щоб конфлікт інтересів не мав несприятливого впливу на інтереси установи, а також інтереси його клієнтів/замовників, засновник(ів)/учасник(ів) шляхом запобігання, виявлення та врегулювання конфліктів інтересів.

ІБТ НААН здійснює запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на основі принципів:

1. обов'язковості інформування працівниками про ситуації, що мають ознаки конфлікту інтересів;
2. недопущення виникнення конфлікту інтересів;
3. індивідуального підходу при розгляді та оцінюванні кожного окремого випадку, що має ознаки конфлікту інтересів.

Працівники ІБТ НААН зобов'язані не пізніше наступного робочого дня з дня, коли дізналися чи повинні були дізнатися про наявність у них реального чи потенційного конфлікту інтересів, письмово повідомити про це свого безпосереднього керівника та Уповноважену особу, не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів та вжити заходів щодо врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів.

У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у директора ІБТ НААН, він письмово повідомляє про це Уповноважену особу та Національну академію аграрних наук України.

У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у Уповноваженої особи, вона письмово повідомляє про це директора ІБТ НААН.

Безпосередній керівник, протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та з урахуванням рекомендацій Уповноваженої особи приймає рішення про спосіб

врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє працівника.

Безпосередній керівник, якому стало відомо про конфлікт інтересів у підлеглого йому працівника (у тому числі у разі самостійного виявлення конфлікту інтересів, наявного у підлеглої йому особи, без здійснення останнім відповідного повідомлення), зобов'язаний інформувати Уповноважену особу та вжити передбачених цією Програмою заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Посадові особи ІБТ НААН зобов'язані протягом 60 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права в порядку, встановленому Законом України «Про запобігання корупції», іншими законами.

Працівникам ІТ НААН забороняється передавати в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї.

7. Права та обов'язки директора ІТ НААН, керівників структурних підрозділів, інших працівників

1. Директор, керівники структурних підрозділів, працівники ІБТ НААН мають право:

- надавати пропозиції щодо удосконалення цієї Програми;
- звертатися до Уповноваженої особи за консультаціями та роз'ясненнями щодо виконання цієї Програми, інших внутрішніх документів установи стосовно запобігання корупції, антикорупційного законодавства;
- отримувати від Уповноваженої особи рекомендації щодо подальших дій у разі, якщо заплановані дії або рішення (правочини) можуть бути джерелом корупційних ризиків.

2. Директор, керівники структурних підрозділів, працівники ІБТ НААН зобов'язані:

- дотримуватися вимог Закону України «Про запобігання корупції», цієї Програми, прийнятих на її виконання внутрішніх документів, а також забезпечувати реалізацію цієї Програми;
- виконувати свої посадові обов'язки з урахуванням законних інтересів установи;
- невідкладно інформувати Уповноважену особу про випадки порушення вимог цієї Програми (або про випадки підбурювання до таких дій), вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» керівником, керівниками структурних підрозділів, працівниками установи;
- невідкладно інформувати в установленому порядку про виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів; вживати заходів для запобігання та врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів; не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
- утримуватися від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, пов'язане з діяльністю установи;
- брати до уваги та враховувати рекомендації Уповноваженої особи.

8. Правовий статус, напрямки діяльності та гарантії незалежності Уповноваженої особи

1. Правовий статус Уповноваженої особи визначається Законом України «Про запобігання корупції», Типовим положенням про уповноважений підрозділ (уповноважену особу), яке затверджується Національним агентством з питань запобігання корупції та Положенням про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженим наказом ІБТ НААН від 29 грудня 2023 р. № 100-к.

Уповноважена особа призначається директором ІБТ НААН.

Уповноважена особа може визначатися шляхом покладення на одного з працівників ІБТ НААН функцій уповноваженої особи. При цьому визначення працівника установи Уповноваженою особою не повинно призводити до реального чи потенційного конфлікту інтересів у зв'язку з виконанням таким працівником повноважень уповноваженої особи.

У разі відсутності Уповноваженої особи у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, перебуванням у відпустці та з інших причин, його обов'язки виконує інша особа (за її згодою), визначена наказом директором ІБТ НААН від 29 грудня 2023 р. № 100-к.

Не може бути призначена на посаду Уповноваженої особи (покладено обов'язки Уповноваженої особи) особа, яка:

1. має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість;
2. за рішенням суду визнана недієздатною чи дієздатність якої обмежена;
3. звільнена з посад у державних органах, органах місцевого самоврядування за порушення присяги або у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, – протягом трьох років з дня такого звільнення.

Несумісною з діяльністю Уповноваженої особи є робота на посадах, зазначених у п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також будь-яка інша діяльність, яка створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів з діяльністю ІБТ НААН.

Уповноважена особа може бути звільнена з посади у встановленому законодавством порядку.

1. Основні напрямки діяльності Уповноваженої особи:
 - забезпечення обізнаності працівників ІБТ НААН щодо питань додержання законодавства з питань запобігання корупції (навчання, методична та консультативна допомога);
 - організація та контроль за здійсненням заходів щодо запобігання корупції в ІБТ НААН;
 - організація роботи з оцінювання корупційних ризиків в ІБТ НААН та вжиття заходів, щодо їх усунення;
 - запобігання конфлікту інтересів та недопущення порушення антикорупційних заборон та обмежень в ІБТ НААН;
 - розгляд повідомлень про порушення вимог антикорупційного законодавства в ІБТ НААН;
 - забезпечення реалізації вимог фінансового контролю (декларування) в ІБТ НААН;
 - здійснення повноважень у сфері захисту викривачів;
 - перевірка контрагентів ІБТ НААН;

- візування проєктів наказів (доручень) з основної діяльності, адміністративно-господарських питань, кадрових питань (особового складу);

- здійснення моніторингу виконання Програми та підготовка звіту про результати її виконання;

- інші повноваження, передбачені законодавством.

2. Гарантії незалежності Уповноваженої особи:

1) здійснення Уповноваженою особою своїх функцій в ІБТ НААН є незалежним. Втручання у діяльність Уповноваженої особи з боку директора, керівників структурних підрозділів, працівників установи, а також інших осіб не допускається.

Під втручанням слід розуміти:

- відмову в наданні Уповноваженій особі інформації, документів, доступу до інформації та документів, право на отримання яких має Уповноважена особа;

- будь-який вплив на прийняття Уповноваженою особою рішень та вчинення дій, який здійснюється поза межами повноважень органу управління/особи, що вчиняє вплив, передбачених законодавством, а також нормативними документами, які регламентують діяльність ІБТ НААН;

- дії/бездіяльність, які спричиняють обмеження або порушення прав Уповноваженої особи;

- дії/бездіяльність, які перешкоджають виконанню посадових обов'язків Уповноваженою особою;

- покладення на Уповноважену особу обов'язків, надання доручень з питань, що не належать або виходять за межі його повноважень, визначених Законом України «Про запобігання корупції», цією Програмою, Положенням про Уповноважену особу та обмежують виконання ним посадових обов'язків.

2) Уповноважена особа не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку директора ІБТ НААН іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на іншу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрози таких заходів впливу у зв'язку зі здійсненням антикорупційних заходів, виявленням та повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

3) директор ІБТ НААН з метою дотримання гарантій незалежності Уповноваженої особи:

- забезпечує незалежність Уповноваженої особи;

- створює Уповноваженій особі належні матеріальні та організаційні умови праці (окремий кабінет, сейф для зберігання документів, робоче місце, оснащене офісними меблями, комп'ютерне обладнання та організаційну техніку, доступ до мережі Інтернет, канцелярське приладдя, засоби зв'язку, обліковий запис електронної поштової скриньки), а також достатні ресурси для виконання покладених на нього завдань;

- сприяє виконанню Уповноваженою особою завдань, передбачених Законом України «Про запобігання корупції» та цією Програмою;

- на вимогу Уповноваженої особи забезпечує можливість надання інформації та документів, необхідних для виконання покладених на нього обов'язків, сприяє проведенню перевірок та внутрішніх розслідувань, забезпечує залучення працівників/ресурсів для виконання Уповноваженою особою своїх обов'язків;

– реагує на письмові та усні звернення, пропозиції та рекомендації Уповноваженої особи.

9. Періодична оцінка корупційних ризиків у діяльності ІБТ НААН

1. ІБТ НААН не менше одного разу на рік здійснює внутрішню оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності.

2. Корупційним ризиком є обґрунтована ймовірність настання події корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення або порушення вимог Антикорупційної програми.

3. Оцінка корупційних ризиків в ІБТ НААН проводиться комісією з оцінки корупційних ризиків (далі – комісія).

Порядок діяльності та склад комісії затверджуються керівником.

До складу комісії входять Уповноважена особа (голова комісії), керівники структурних підрозділів, а також інші працівники, визначені керівником.

Під час проведення оцінки корупційних ризиків за ініціативою Уповноваженого до роботи комісії без включення до її складу можуть залучатися інші працівники ІБТ НААН, а також незалежні експерти чи спеціалісти.

Уповноважена особа, з метою недопущення конфлікту інтересів або необ'єктивності у роботі комісії, при розподілі функцій між членами комісії бере до уваги коло їх посадових обов'язків в ІБТ НААН.

4. Метою діяльності комісії є запобігання, виявлення і усунення корупційних ризиків у діяльності директора та працівників ІБТ НААН.

5. Корупційні ризики у діяльності ІБТ НААН поділяються на внутрішні та зовнішні.

Внутрішні корупційні ризики ідентифікуються в організаційно-управлінських, фінансово-господарських, кадрових, юридичних процедурах діяльності ІБТ НААН.

Зовнішні корупційні ризики ідентифікуються у діяльності ділових партнерів, у тому числі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, з якими ІБТ НААН перебуває у ділових правовідносинах.

6. За результатами ідентифікації корупційних ризиків комісією відповідно до порядку її діяльності здійснюються їхнє визначення та опис, класифікація за категоріями та видами.

7. За результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності ІБТ НААН комісія готує письмовий звіт, що підписується членами комісії.

Звіт складається за формою і структурою, визначеними в порядку діяльності комісії.

Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків подається директору ІБТ НААН та повинен містити:

1) ідентифіковані корупційні ризики, а також причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють;

2) оцінку виявлених корупційних ризиків;

3) пропозиції щодо заходів із запобігання, усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків.

Текст звіту надається для ознайомлення працівникам ІБТ НААН, а також може бути оприлюднений на офіційному веб-сайті наукової установи.

8. Якщо під час заходів щодо оцінки корупційних ризиків Уповноважена особа виявить факт порушення Антикорупційної програми, вчинення корупційного або

пов'язаного з корупцією правопорушення, він ініціює перед директором ІБТ НААН питання проведення внутрішнього розслідування у порядку, передбаченому розділом XV Антикорупційної програми.

9. ІБТ НААН не рідше ніж один раз на п'ять років повинен проходити зовнішню оцінку корупційних ризиків, яку проводять організації, що надають аудиторські, юридичні чи консалтингові послуги, або незалежні експерти.

10. За результатами опрацювання звіту внутрішньої та/або зовнішньої оцінки корупційних ризиків керівник вживає необхідних заходів для запобігання, виявлення і протидії корупції у діяльності ІБТ НААН, у тому числі шляхом зміни існуючих антикорупційних стандартів та процедур.

10. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

З метою формування належного рівня антикорупційної культури Уповноважена особа забезпечує організацію ознайомлення працівників ІБТ НААН із положеннями Закону України «Про запобігання корупції», Програми, нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, які регулюють питання запобігання та протидії корупції в науковій установі, організовує проведення навчання працівників Інституту з питань запобігання та протидії корупції.

Теми навчальних заходів з питань запобігання та протидії корупції та цільова аудиторія визначається Уповноваженою особою. Формами проведення навчальних заходів є лекції, тренінги, семінари. Навчальні заходи можуть проводитися очно або дистанційно.

Уповноважена особа здійснює в межах повноважень заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування шляхом проведення консультативно-роз'яснювальної роботи серед працівників ІБТ НААН з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, зокрема, заповнення електронних декларацій, щодо відповідальності за неподання, несвоєчасне подання чи внесення суб'єктами декларування завідомо неправдивих відомостей у декларації, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів, відповідальності за інші корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення інших вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Інформація антикорупційного спрямування може поширюватися шляхом:

- розміщення на офіційному веб-сайті ІБТ НААН та на інших інформаційних ресурсах;
- проведення вебінарів;
- оформлення інформаційних стендів;
- розсилки електронною поштою; проведення конференцій, форумів, круглих столів, панельних дискусій; розміщення пресрелізів;
- участі директора наукової установи, його посадових осіб, у тому числі Уповноваженої особи, у публічних заходах, організованих представниками засобів масової інформації, громадськістю, іншими зовнішніми заінтересованими сторонами тощо;
- проведення консультацій.

У разі виникнення питань щодо виконання Програми працівники ІБТ НААН можуть звернутися до Уповноваженої особи за отриманням консультації та (або) роз'яснення.

Уповноважена особа надає роз'яснення або консультацію у розумний строк, але не більше 10 днів від дня отримання звернення. Якщо у вказаний строк надати роз'яснення або консультацію неможливо, Уповноважена особа може продовжити строк розгляду звернення, про що обов'язково повідомляється особа, яка звернулася за роз'ясненням або консультацією. Загальний строк розгляду звернення не може перевищувати 30 днів від дня його отримання Уповноваженою особою.

11. Розгляд повідомлень про можливі факти порушень Закону України «Про запобігання корупції». Права та гарантії захисту викривача

Директор ІБТ НААН, Уповноважена особа в межах повноважень забезпечують викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», розгляд таких повідомлень в порядку, визначеному цим Законом, іншими актами законодавства, а також дотримання прав і гарантії захисту викривачів.

Викривач має права та гарантії захисту, передбачені Законом України «Про запобігання корупції», зокрема:

- подавати докази на підтвердження свого повідомлення;
- отримувати підтвердження прийняття і реєстрації повідомлення; право на конфіденційність;
- отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування інформації за фактом повідомленої ним інформації;
- на звільнення від юридичної відповідальності за здійснення повідомлення, поширення зазначеної у повідомленні інформації, незважаючи на можливе порушення таким повідомленням своїх трудових, цивільних чи інших обов'язків або зобов'язань;
- на звільнення від цивільно-правової відповідальності за майнову та/або моральну шкоду, завдану внаслідок здійснення повідомлення, крім випадку здійснення завідомо неправдивого повідомлення.

Права викривача виникають з моменту здійснення повідомлення, яке містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.

Викривачу забезпечуються гарантії захисту його прав у порядку та на умовах, встановлених у Законі України «Про запобігання корупції».

Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

Доступ до інформації про викривачів має лише директор ІБТ НААН, Уповноважена особа та визначені нею працівники, які задіяні в процесі прийняття та розгляду повідомлень в науковій установі.

У разі витоку конфіденційної інформації про викривача Уповноважена особа, директор ІБТ НААН за заявою такої особи або за власною ініціативою повинні невідкладно вжити всіх заходів для уникнення настання негативних наслідків для

викривача, пов'язаних з таким розголошенням.

Забороняється залякування, приниження чи переслідування викривачів, застосування до них інших негативних заходів впливу (відмови у прийнятті на роботу; звільнення чи примушення до звільнення; притягнення до дисциплінарної відповідальності; інших заходів, в тому числі формально правомірних рішень і дій, які носять вибірковий характер, зокрема, не застосовуються до інших працівників у подібних ситуаціях та/або не застосовувалися до працівника у подібних ситуаціях раніше) або погрожування у застосуванні таких заходів впливу.

Викривач не може бути звільнений чи примушений до звільнення, притягнутий до дисциплінарної відповідальності, підданий іншим негативним заходам впливу або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

12. Політика та процедури ділової гостинності

Директор, керівники структурних підрозділів, працівники ІБТ НААН зобов'язані утримуватися від пропозиції ділової гостинності, подарунків, якщо така ділова гостинність, подарунки можуть бути розцінені як спонукання або готовність до вчинення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю наукової установи.

Дарування та отримання подарунків, у межах установлення чи підтримання ділових відносин або для досягнення іншої мети діяльності ІБТ НААН допускається, якщо воно відповідає сукупності таких критеріїв:

- не має на меті впливу на об'єктивність будь-якого рішення щодо укладення правочинів, надання чи отримання послуг, інформації, будь-яких інших переваг для наукової установи;

- не є прихованою неправомірною вигодою;

- відповідає загально визнаним уявленням про гостинність;

- вартість не перевищує меж, установлених законодавством (вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки);

- розголошення про подарунок, ділову гостинність не створить ризику для ділової репутації наукової установи або того, хто одержав подарунок, ділову гостинність;

- не допускається дарування та отримання подарунків у вигляді грошових коштів (готівкових або безготівкових), еквіваленту грошових коштів (подарункові картки або подарункові ваучери).

У разі наявності сумнівів щодо прийнятності подарунка, ділової гостинності працівники повинні звернутися до Уповноваженої особи для отримання консультації та/або роз'яснення.

13. Взаємодія з діловими партнерами

ІБТ НААН прагне здійснювати співпрацю з діловими партнерами, які

здійснюють свою діяльність законно й етично, та взаємодія з якими не несе корупційних ризиків.

Перевірку потенційних або наявних ділових партнерів ІБТ НААН здійснює Уповноважена особа, яка має право проводити аналіз таких ділових партнерів і надавати інформацію про них директорові наукової установи. До здійснення перевірки можуть також залучатися інші структурні підрозділи Інституту.

Порядок проведення перевірки ділових партнерів визначаються у внутрішніх документах ІБТ НААН, які розробляє Уповноважена особа та затверджує директор наукової установи.

Перевірка ділових партнерів ІБТ НААН здійснюється з метою:

1. перевірки ділової репутації ділового партнера на предмет толерантності до корупції;

2. виявлення можливих корупційних ризиків у зв'язку з укладенням (виконанням) правочину;

3. мінімізації ймовірності вчинення або перевірки можливих фактів вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення антикорупційного законодавства під час встановлення та/або реалізації правовідносин з діловим партнером.

У разі наявності обґрунтованих сумнівів у діловій репутації ділового партнера, що може призвести до корупційних ризиків для наукової установи, ІБТ НААН залишає за собою право відмовити діловому партнеру у встановленні/продовженні ділових відносин з урахуванням вимог законодавства, зокрема Закону України «Про публічні закупівлі».

До договорів (контрактів), які ІБТ НААН укладає з діловими партнерами, можуть включатися антикорупційні застереження. Метою антикорупційного застереження є надання ІБТ НААН гарантій дотримання антикорупційного законодавства, яке на нього поширюється, та отримання аналогічних гарантій від ділового партнера.

Редакції антикорупційних застережень розробляються Уповноваженою особою з урахуванням сфер діяльності ІБТ НААН.

14. Проведення внутрішніх перевірок, розслідувань

У разі надходження повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» або виявлення ознак вчинення працівником ІБТ НААН корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення антикорупційного законодавства або цієї Програми, Уповноважена особа здійснює відповідну перевірку/розслідування в порядку, передбаченому Законом України «Про запобігання корупції», іншими актами законодавства.

15. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Програми

1. Процедура моніторингу та виконання Програми та її періодичність. Моніторинг виконання Програми здійснюється Уповноваженою особою.

Працівники ІБТ НААН, а також контрагенти наукової установи можуть повідомити Уповноважену особу про виявлені ознаки порушень цієї Програми, факти підбурення працівників, директора Інституту до вчинення корупційних або

пов'язаних із корупцією порушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

За порушення положень цієї Програми до працівників ІБТ НААН застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності згідно з законодавством.

2. Оцінка виконання Програми, індикатори за якими вона здійснюється.

Оцінка виконання передбачених Програмою заходів визначається за такими критеріями:

«Виконано» або «Постійно виконується» – у разі, якщо запланований захід у звітному періоді виконано або постійно виконується протягом звітного періоду;

«У стадії виконання» – у разі, якщо у звітному періоді виконання заходу розпочато;

«Не виконано» – у разі, якщо виконання заходу у звітному періоді не розпочиналося.

Якщо виконання заходу обумовлено певною подією, строк виконання заходу розпочинається з моменту настання цієї події.

16. Зміни та доповнення до Програми

Програма може переглядатися у таких випадках:

- у разі прийняття актів законодавства у сфері запобігання корупції;
- якщо в процесі реалізації заходів, передбачених Програмою, виявлено недостатню їх ефективність або за результатами дослідження (аналізу) внутрішнього/зовнішнього середовища ІБТ НААН виявлено нові корупційні ризики;
- у разі проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності ІБТ НААН.

Ініціатором внесення змін до цієї Програми може бути Уповноважена особа, а також директор, керівники структурних підрозділів ІБТ НААН.

Пропозиції щодо внесення змін до цієї Програми подаються Уповноваженій особі, яка їх вивчає та систематизує.

Уповноважена особа надає директорові ІБТ НААН узагальнені пропозиції щодо внесення змін до цієї Програми та надає свої рекомендації щодо їх врахування або відхилення.

У разі схвалення пропозицій щодо внесення змін до цієї Програми директор ІБТ НААН своїм наказом затверджує відповідні зміни, які є невід'ємною частиною цієї Програми.

17. Обсяги та джерела фінансування

Фінансування Програми здійснюється в межах кошторисних призначень для ІБТ НААН на відповідний рік за рахунок коштів загального та спеціального фонду Державного бюджету України.

18. Очікувані результати

Досягнення мети Програми ІБТ НААН дасть змогу:

- виявити корупційні ризики у діяльності наукової установи та здійснити всі можливі заходи для їх усунення;
- утворити ефективну систему запобігання і протидії корупції в науковій установі;

– удосконалити систему контролю з метою своєчасного виявлення корупційних правопорушень, інших зловживань посадових і службових осіб тощо.

Виконання заходів, визначених Програмою ІБТ НААН сприятиме в подальшому підвищенню рівня довіри суспільства безпосередньо до діяльності наукової установи та до Національної академії аграрних наук України в цілому.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ігор ВУДМАСКА